

بررسی همبستگی بین هوش هیجانی و سازگاری عاطفی و اجتماعی در دانش آموزان دختر پیش دانشگاهی شهر تهران در سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶

دکتر محبوبه صفوی^۱، سیده مریم موسوی لطفی^{۲*}، دکتر رضا لطفی^۳

۱. استادیار، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران پزشکی

۲. مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قم

۳. پزشک عمومی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران

چکیده

سابقه و هدف: این مطالعه با توجه به اهمیت هوش هیجانی در تعدیل استرس، سلامت روان و رفتارهای سازگارانه، به منظور تعیین همبستگی بین هوش هیجانی و سازگاری عاطفی و اجتماعی در دانش آموزان دختر پیش دانشگاهی شهر تهران در سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶ انجام گردید.

مواد و روش ها: در این مطالعه توصیفی- همبستگی، ۳۰۰ دانش آموز دختر پیش دانشگاهی شهر تهران، به روش نمونه گیری تصادفی چندمرحله ای انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه مشخصات فردی، پرسشنامه هوشبهر هیجانی بار- آن (EQ-I) و پرسشنامه سازگاری دانش آموزان دبیرستانی (AISS) بود. داده ها با استفاده از آزمون آماری کای دو و ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: همبستگی بین هوش هیجانی و سازگاری عاطفی و اجتماعی مستقیم و معنادار بود. همچنین اکثریت دانش آموزان دارای سازگاری عاطفی در سطح خوب (۵۶٪) و سازگاری اجتماعی در سطح متوسط (۳۹/۷٪) بودند.

نتیجه گیری: با توجه به همبستگی معنادار بین هوش هیجانی و متغیرهای فوق الذکر نیاز به آموزش مؤلفه های هوش هیجانی برای ارتقای توانایی مقابله با مشکلات و سازگاری مؤثر در دانش آموزان احساس می شود.

واژگان کلیدی: هوش هیجانی، سازگاری عاطفی، سازگاری اجتماعی، دانش آموزان دختر پیش دانشگاهی

مقدمه

افراد، نقشی اساسی ایفا می کند. این یافته به عنوان یک اصل مهم هوش هیجانی تا امروز مورد قبول صاحب نظران بوده است (۲). در مطالعه Engelberg و Sjoberg، هوش هیجانی به عنوان یک توانایی کلی جهت سازگاری عاطفی و اجتماعی مطرح شده است (۳). سازگاری عاطفی را می توان شامل سلامت روانی خوب، رضایت از زندگی شخصی و هماهنگی میان احساسات، فعالیتها و افکار دانست. به عبارت دیگر، سازگاری عاطفی یعنی مکانیزم هایی که توسط آنها، فرد ثبات عاطفی پیدا می کند و سازگاری اجتماعی شامل سازگاری فرد با محیط اجتماعی خود است که این سازگاری ممکن است با تغییر دادن خود و یا محیط به دست آید (۴). به طور کلی آنچه از متون تحقیقی برمی آید این است که سازگاری موفقیت آمیز افراد بسته به عملکرد یکپارچه توانش های هیجانی دارد. در واقع هوش هیجانی در پرورش سازگاری با تجارب و حوادث استرس زای وقوع یافته، پیش بینی اهداف

هوش هیجانی، جدیدترین تحول در زمینه فهم رابطه میان تعقل و هیجان است و از آن به عنوان ماشه چکان یک انقلاب بزرگ در زمینه ارتقای بهداشت روانی یاد می شود. در واقع مفهوم هوش هیجانی، یک حیطه چندعاملی از مجموعه مهارتها و صلاحیت های اجتماعی است که بر توانایی های فرد برای تشخیص درک و مدیریت هیجان، حل مسأله و سازگاری تأثیر می گذارد و به طرز مؤثری فرد را با نیازها، فشارها و چالشهای زندگی سازگار می کند (۱). ریشه های تاریخی این مفهوم را می توان در قرن ۱۹ جستجو کرد. داروین در سال ۱۸۷۲ میلادی، اولین اثر معروف خود را در این زمینه منتشر نمود. او اثبات کرد که ابراز عواطف در رفتارهای سازگارانه

*نویسنده مسئول مکاتبات: سیده مریم موسوی لطفی؛ قم، بلوار ساحلی، دانشگاه علوم پزشکی قم، دانشکده پرستاری و مامایی؛ پست الکترونیکی: mmousavi.msc@gmail.com